

2020 йил 29 октябрь

№ РС-50-20

Тошкент шаҳри

**Ўзбекистон Республикаси Олий судининг маъмурий ишлар
бўйича судлов ҳайъати томонидан 2020 йилнинг учинчи чорагида
назорат тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори
тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш ва суд ҳокимияти органларига ишончни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2018 йил 13 июлдаги ПФ-5482-сонли Фармони, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг “Суд амалиёти обзорларини тайёрлаш ва эълон қилиш тўғрисида” 2018 йил 27 июлдаги РС-44-18-сонли қарори ижросини таъминлаш мақсадида Олий суднинг маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2020 йилнинг учинчи чорагида назорат тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори тайёрланди.

Олий суд маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъатининг ўтган даврдаги фаолияти таҳлилларига кўра, судлов ҳайъати томонидан Олий суднинг 2020 йилнинг биринчи ва иккинчи ярмига мўлжалланган иш режалари, дастурлар ва йўл хариталарида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан муайян ишлар амалга оширилган.

Статистик таҳлилларга кўра, Олий суднинг маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2020 йилнинг тўққиз ойи давомида 2731 та шикоят ва протестлар ўрганилган. Ўрганилган шикоятларнинг 444 таси қайтарилган, 130 тасини қабул қилиш рад этилган, 820 тасини судлов ҳайъатига ўтказиш рад қилинган, 406 таси бўйича тушунтиришлар берилган, 109 таси тегишлилиги бўйича юборилган, 360 таси бўйича Олий суд раисининг ўринбосарлари томонидан рад жавоби берилган, 12 та иш назорат тартибида киритилган протестларга асосан Олий суд Раёсатида кўрилган.

Шунингдек, назорат тартибидаги шикоят ва протестлар бўйича 450 та иш судлов ҳайъатида кўриб чиқилган. Мазкур ишларнинг 329 тасини оммавий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиққан низолар, 121 тасини маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар ташкил этган.

Судлов ҳайъати томонидан ўтган давр мобайнида Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриш натижалари бўйича 2 та тақдимнома, оммавий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низолар бўйича кўрилган 3 та иш бўйича хусусий ажримлар чиқарилган.

Ишларни биринчи, апелляция ва кассация инстанцияси судларида кўришда моддий ва процессуал ҳуқуқ нормаларини қўллашда қуйидаги хато ва камчиликларга йўл қўйилганлиги сабабли, назорат инстанцияси суди томонидан суд қарорлари ўзгартирилган ва бекор қилинган:

аризадаги талабларни тўлиқ муҳокама қилмаслик;

айрим аризаларда мансабдор шахснинг ҳаракатларини қонунга хилоф деб топиш ёки маъмурий органнинг қарорини ҳақиқий эмас деб топиш ҳақида талаб бўлмасдан, балки ҳуқуқни тиклаш чораси сифатида қўлланиладиган “мажбурият юклаш” ҳақидаги талаб қўйилган бўлса-да, уларни муҳокама қилиш ва улар бўйича қарорлар қабул қилиш;

ишларни кўришда судга мурожаат қилиш муддати ўтган бўлса-да, муддат ўтганлиги сабаблари текширилмасдан, ишни кўриб чиқиш ва арз қилинган талабни қаноатлантириш;

маъмурий органнинг низолашилаётган қарори судга мурожаат қилган аризачининг ҳуқуқлари ва манфаатларига қай даражада таъсир қилаётганлиги тегишли тартибда ўрганилмасдан, арз қилинган талабни қаноатлантириш;

маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўришда етказилган моддий зарар миқдори бўйича ҳуқуқбузар ва жабрланувчи ўртасида келишмовчилик мавжуд бўлса-да, манфаатдор шахсларга ушбу масалани фуқаролик суд ишларини юритиш тартибида ҳал этиш ҳуқуқи тушунтирилмасдан, маъмурий судлар томонидан айбдор шахсдан моддий зарарни ундириш масаласини ҳал этиш;

“Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 29-моддасида ҳокимнинг Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукуматининг ҳужжатларига зид, прокурор протест билдирган қарорлари шу ҳокимнинг ўзи томонидан ёки юқори турувчи ҳоким ёинки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, заруратига қараб эса Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қайта кўриб чиқилиши белгиланган бўлса-да, туман ҳокими терговчининг тақдимномаси ва қарорига асосланиб ўзининг қарорини бекор қилиш;

Ўзбекистон Республикаси Ер кодексининг 31-моддасида ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг вужудга келиш асослари белгиланган бўлса-да, қуйи судлар низоли ер участкасига бўлган ҳуқуққа эга бўлмаган шахснинг ушбу ер участкаси бўйича чиқарилган туман ҳокимининг қарорини ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги талабини иш ҳолатларини тўлиқ ўрганмасдан асоссиз равишда қаноатлантириш.

Назорат инстанцияси судида қуйи инстанция судлари қарорларини қайта кўриш ва уларнинг қонунийлигини текшириш жараёнида бирон-бир маъмурий суднинг ишларни кўриш ва суд қарорларини тайёрлаш билан боғлиқ ижобий баҳоланадиган ва бундай ижобий тажрибани оммалаштирадиган фаолияти аниқланмади.

Судьялар одил судловни амалга оширишда ишларни ўз вақтида ва объектив кўриб чиқилишини, моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари тўғри қўлланилишини, фуқаролар ва юридик шахсларнинг бузилган ёки низолашилаётган ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатлари ҳимоя қилинишини, қонун устуворлигини, қонунийликни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олди олинишини, айб учун

жавобгарликнинг муқаррарлигини, қонунга ва судга нисбатан ҳурмат муносабати шаклланишини таъминлаши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судлов ҳайъатлари томонидан 2020 йилнинг учинчи чорагида назорат тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзорини муҳокама қилиб, “Судлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 24-моддасига мувофиқ Олий суд Раёсати

Қ А Р О Р Қ И Л А Д И:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати томонидан 2020 йилнинг учинчи чорагида назорат тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти обзори иловага мувофиқ маълумот учун қабул қилинсин.

2. “Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ахборотномаси” ҳамда “Куч–адолатда” газетаси бирлашган таҳририяти (Ш.Ҳамроев), “Одил судлов” – “Правосудие” журнали таҳририяти (К.Убайдиллоев), Олий суднинг Матбуот хизмати (А.Абидов), Ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш ва ахборот хавфсизлигини таъминлаш бошқармаси (Б.Очилов) суд амалиёти обзори Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ахборотномаси, “Одил судлов” – “Правосудие” журнали ҳамда Олий суднинг веб-сайтида эълон қилинишини таъминласин.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати (А.Муродов) ҳамда вилоятлар ва уларга тенглаштирилган судлар раислари зиммасига:

суд амалиёти обзорини вилоят, туман (шаҳар) судларининг ҳар бир судьясига реестр орқали етказилишини таъминлаш;

суд амалиёти обзорини барча судьялар иштирокида ўрганиш мақсадида **2020 йил ноябрь ойида** видеоконференцалоқа режимида семинар машгулотини ўтказиш;

бажарилган ишлар ҳақидаги батафсил ахборотни Олий суднинг Пленуми ва Раёсати котибиятига электрон шаклда **2020 йил 1 декабрга қадар** тақдим этиш юклансин.

4. Ушбу қарор вилоятлар ва уларга тенглаштирилган судларга амалиётда фойдаланиш ва ишларни кўришда йўл қўйилаётган камчиликларга чек қўйиш чораларини кўриш учун юборилсин.

5. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Олий судининг маъмурий ишлар бўйича судлов ҳайъати зиммасига юклансин.

Раислик қилувчи,
Ўзбекистон Республикаси
Олий суди раисининг
биринчи ўринбосари

Р. Махмудова
Р.Махмудова